

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

2.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.2 การออกกลางคืน

2.3 การจัดการศึกษา

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 2.1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 เหตุผล โดยที่มาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สถานศึกษาของรัฐดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ดังนั้น สมควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง ขึ้นแทนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี ที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ การสอน การวิจัย ผลิตรีฐวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม โดยให้ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพเฉพาะทางระดับปริญญาเป็นหลัก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 48 หน้า 1 มีผลบังคับใช้ในวันต่อมา

29 - 30 กรกฎาคม 2524 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล) เป็นครั้งแรก และกำหนดจะเสด็จพระราชทานปริญญาบัตร 3 ปี ต่อ 1 ครั้ง โดยเสด็จฯ ครั้งที่สอง

ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2527 ถึง 2 สิงหาคม 2527 ครั้งที่สามในวันที่ 7 - 9 กรกฎาคม 2530 ครั้งที่ 4 ในวันที่ 19 - 21 กรกฎาคม 2533 หลังจากนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ แทนพระองค์ทุกปี โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2534 ถึงปัจจุบัน

16 กรกฎาคม 2527 วิทยาลัยฯ ได้รับการอนุเคราะห์จากกรมธนารักษ์จัดสรรที่ดินบริเวณ คลองหก ฝั่งตะวันตก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เพื่อก่อสร้างศูนย์กลางการศึกษาระดับปริญญา

ในปีพ.ศ. 2528 เริ่มขยายการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาเขตต่างๆ ตามความพร้อมของแต่ละวิทยาเขตและเปิดสอนทุกวิทยาเขตในที่สุด

7 มิถุนายน 2531 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ แทนพระองค์วางศิลาฤกษ์ศูนย์กลางการศึกษาระดับปริญญา

15 กันยายน 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญพระราชสัญลักษณ์ประจำพระองค์และพระพิชัยมงกุฏเป็นเครื่องหมายราชการของสถาบันฯ ด้วย

8 มกราคม 2548 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระปรมาภิไธย ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 122 ตอนที่ 6 ก วันที่ 18 มกราคม 2548 พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผลให้เกิดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง คือ

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
6. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

### 2.1.1 ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีพัฒนาการจากการจัดตั้งเป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาครั้งแรก เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518 โดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ. 2518 ใช้ชื่อสถาบันว่า “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” ต่อมาเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2531 ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” โดยพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อจาก วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2532 ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เกิดจากการปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง ประกอบด้วย 5 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตโชติเวช วิทยาเขตเทเวศร์ วิทยาเขตพณิชยการพระนคร วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ และวิทยาเขตพระนครเหนือ ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปี 2548 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้านการปฏิรูปการศึกษา และนำพาประเทศสู่การแข่งขันกับนานาประเทศ รวมทั้งต้องการยกระดับความเข้มแข็งของท้องถิ่นและชุมชนให้มีการพัฒนาแบบยั่งยืนตามสภาพของพื้นที่ เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว เพื่อตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน โดยขยายฐานการให้บริการอุดมศึกษาให้มากขึ้น มุ่งให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามีความคล่องตัว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์หลักในการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูง ให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดำเนินการศึกษาค้นคว้า วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเองและการแข่งขันในระดับนานาชาติ ให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำการวิจัย และพัฒนา การทดสอบ การสำรวจ รวมทั้งการฝึกอบรมและพัฒนา อันจะก่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมอันเป็นจารีตประเพณี รวมทั้งศิลปะปรีชาญาณ และศิลปะประยุกต์เพื่อให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเป็นศูนย์รวมของชุมชน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (มทร.พระนคร) สถาปนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 แต่ในความเป็นจริงแล้วมหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีประวัติศาสตร์ความเป็นมา

มากกว่า 100 ปี ผลิตภัณฑ์ออกสู่โลกอาชีพเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน และพัฒนาประเทศเป็นจำนวนมาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมุ่งมั่นในการสร้างบัณฑิตให้เป็นคนดี คนเก่ง มีทักษะที่ดี ในการปฏิบัติงานพร้อมที่จะพัฒนาเป็นทุนมนุษย์ (Human Capital) ต่อไป ภายใต้วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยที่ชัดเจนว่า "เป็นผู้นำการจัดการศึกษาวิชาชีพระดับสากล บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี" ปัจจุบันมหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท โดยแบ่งออกเป็น 9 คณะ ดังนี้

1. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
2. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
3. คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
4. คณะบริหารธุรกิจ
5. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. คณะวิศวกรรมศาสตร์
7. คณะศิลปศาสตร์
8. คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
9. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นองค์การทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 มีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัย จัดการศึกษาเป็น 9 คณะ และมีหน่วยงานสนับสนุนประกอบด้วย สำนักงานอธิการบดี สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน สถาบันวิจัยและพัฒนา และสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ วัตถุประสงค์หลักในการผลิตและพัฒนา กำลังคน ดำเนินการศึกษาค้นคว้า วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล ด้านการปฏิรูปการศึกษา ต้องการยกระดับความเข้มแข็งของท้องถิ่นและชุมชน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว ตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเป็นศูนย์รวมของชุมชน

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร บุคลากรแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ปฏิบัติหน้าที่

2 สายงานหลักคือ สายงานวิชาการ และสายงานสนับสนุน มหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเพื่อเข้ารับการบรรจุ แต่งตั้ง การพัฒนาบุคลากร การให้ทุนการศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ การให้รางวัล โอกาสและความก้าวหน้าในอาชีพ สวัสดิการอันเกี่ยวเนื่องต่าง ๆ แต่เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็น มหาวิทยาลัยที่ก่อตั้งใหม่จากการรวมศูนย์จากวิทยาเขตเดิม คือ วิทยาเขตเทเวศร์ วิทยาเขตโชติเวช วิทยาเขตพนิชยการพระนคร วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ และวิทยาเขตพระนครเหนือ จากการประกาศกฎกระทรวงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 มีการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกวิทยาเขต และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีการจัดตั้งเป็นคณะวิชา มีสำนักงานตั้งอยู่ศูนย์วิทยาเขตเดิมคือ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน ตั้งอยู่ในศูนย์เทเวศร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ และ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ ตั้งอยู่ในศูนย์โชติเวช คณะบริหารธุรกิจ และ คณะศิลปศาสตร์ ตั้งอยู่ในศูนย์พนิชยการพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น ตั้งอยู่ในศูนย์ชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ สำหรับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ตั้งอยู่ในศูนย์พระนครเหนือ สภาพการณ์ปัจจุบันที่มีการแข่งขันด้านการศึกษาสูง และการปฏิบัติราชการที่ต้องสอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเน้นการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครกำหนดภารกิจหลักคือ การจัดการศึกษาที่มุ่งการประกันคุณภาพในส่วนของการบริหารการศึกษา 5 ด้าน คือ การผลิตบัณฑิต งานวิจัย สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม งานบริการทางวิชาการแก่สังคม งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อม เน้นความสำคัญที่กระบวนการในการบริการการศึกษา และระบบบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ ซึ่งได้แก่ นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการในตลาดแรงงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาทุกกลุ่ม โดยดำเนินการประเมินตนเอง ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร 9 องค์ประกอบ คือ 1. ปรัชญา ปณิธาน วิสัยประสงค์และแผนดำเนินงาน 2. การจัดการเรียนการสอน 3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา 4. การวิจัย 5. การบริการวิชาการแก่สังคม 6. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7. การบริหารและการจัดการ 8. การเงินและงบประมาณ และ 9. ระบบและกลไกการประกัน

### 2.1.2 ปรัชญา (Philosophy)

สร้างคนสู่งาน เชี่ยวชาญเทคโนโลยี สร้างคนดีสู่โลกอาชีพ

RMUTP produces technological specialists with their decencies to serve diverse career

### 2.1.3 อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ (RMUTP Identity)

บัณฑิตนักปฏิบัติ Hands – on

ใฝ่รู้ Keenness

สู้งาน Determination

เชี่ยวชาญเทคโนโลยี Technological Expertise

มีคุณธรรม Integrity

### 2.1.4 เอกลักษณ์มหาวิทยาลัย (RMUTP Uniqueness)

มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ

University for Diverse Careers

### 2.1.5 วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีชั้นนำด้านการผลิตบัณฑิตมืออาชีพ

A Leading Technology University in Producing Professional Graduates

### 2.1.6 พันธกิจ (Mission)

1) จัดการศึกษาที่มุ่งเน้นวิชาชีพบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

2) สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เพื่อถ่ายทอดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคการผลิตและภาคบริการ

3) บริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาล

4) ให้บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อสร้างและพัฒนาอาชีพโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสิ่งแวดล้อม

## 2.2 การออกกลางคัน

แนวคิดและทฤษฎีของการออกกลางคัน แบ่งออกเป็นหัวข้อย่อย ดังนี้

### 2.2.1 ความหมายของการออกกลางคัน

**รุ่งโรจน์ อาริยะ (2552 : 5)** อธิบายไว้ว่าการออกกลางคัน หมายถึง การที่นักศึกษา เข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาแล้วต้องออกจากสถานศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรด้วย สาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง เช่น ลาออกเนื่องจากผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จำหน่ายชื่อออกเพราะไม่ลงทะเบียนเรียนตามกำหนดเวลา ขาดเรียนเกินกำหนด จึงพ้นสภาพ การเป็นนักศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามระเบียบของสถานศึกษา

**กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2550 : 32)** ให้คำนิยาม การออกกลางคันไว้ว่า การออก กลางคัน คือ การที่นักเรียนต้องออกจากกระบบโรงเรียนก่อนเรียนจบหลักสูตรตามที่กำหนดไว้

**เอกบุตร อยู่สุข (2550 : 6)** ให้ความหมายการออกกลางคันว่าการที่นักศึกษา พ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษา ลาออกจากการเป็นนักศึกษาหรือขาดการติดต่อกับงานทะเบียน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครก่อนครบตามหลักสูตรกำหนดไว้

**สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 15)** ให้คำนิยามของ การออกกลางคันว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองจนเต็ม ศักยภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ เด็กบางคนขาดโอกาสที่จะได้รับ การศึกษา ขาดโอกาสที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนจบ ต้องหยุดเรียนรู้ เขาจึงขาดโอกาสที่จะ พัฒนาตนเองประเทศชาติ จึงขาดกำลังในการพัฒนาประเทศ เด็กกลุ่มนี้คือ เด็กออกกลางคัน

**สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 20)** ได้ให้คำนิยามของ การออกกลางคัน คือ การที่นักเรียนถูกจำหน่ายชื่อออกจากสถานศึกษา ในขณะที่ยังไม่สำเร็จ การศึกษา โดยไม่ใช่สาเหตุอันเนื่องมาจากการย้ายสถานศึกษา

จากคำนิยาม ข้างต้น สรุปความหมายของการออกกลางคัน ว่าหมายถึง การที่ผู้เรียน ที่ได้ลงทะเบียนเรียนแล้วต้องออกจากกระบบสถานศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในแต่ละ ระดับการศึกษา

การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความสะดวกคล้อยกับความต้องการของชีวิต วัฒนธรรม และสังคม มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาได้ ซึ่งถือว่าเป็นความล้มเหลวของ

ระบบ เพราะเป็นการลงทุนที่ได้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า จุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน คือ การผลิตกำลังคนของชาติให้มีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ สติปัญญา รู้จักคิดเป็น ทำเป็น สามารถพึ่งตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่ถ้ามองการจัดการศึกษาล้มเหลวเนื่องจากการจัดการศึกษานั้นไม่สามารถสนองความต้องการของบุคคลและสังคมได้ เนื่องจากผู้เรียนจบแล้วไม่มีงานทำ เกิดปัญหาการว่างงาน เป็นลักษณะความล้มเหลวทางการศึกษาที่จะส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคม นอกจากนี้ ความสูญเปล่าหรือความล้มเหลวทางการศึกษาอีกประเภทหนึ่งก็คือ การออกกลางคันของผู้เรียน ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่สำคัญของสถานศึกษาทั่วไป **ศิริชัย ชินะดังกูร (2546 : 19)** ได้ให้ความเห็นว่า การออกกลางคันเป็นความสูญเปล่าหรือความล้มเหลวทางการศึกษาที่สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ความสูญเปล่าภายใน เป็นความสูญเปล่าที่สืบเนื่องมาจากระบบการศึกษาขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ สามารถสังเกตได้จากดัชนีตัวชี้วัดหลายตัว เช่น อัตราการตกซ้ำชั้น การใช้เวลาเรียนมากกว่าปกติ และการออกกลางคัน เป็นต้น ส่วนอีกลักษณะหนึ่งเป็นความสูญเปล่าภายนอก ที่เป็นความสูญเปล่าอันเนื่องมาจากการผลิตผู้เรียนจบออกมาแล้วไม่มีงานทำหรือเกิดภาวะการว่างงาน วัดได้จากดัชนีการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาหรือการทำงานต่ำกว่ามาตรฐานความรู้ ความสามารถที่ได้ศึกษาเล่าเรียนออกมาหรืออาจจะวัดจากดัชนีอัตราการไม่รู้หนังสือ หรือไม่สามารถอ่าน เขียน หรือใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ **เบญจมาภ สุธะพินธุ (2536 : 10 – 11)** ได้สรุปลักษณะความสูญเปล่าทางการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การที่นักเรียน นักศึกษาสอบตกและเรียนซ้ำชั้น
2. ความสูญเปล่าเนื่องจากครูไม่ได้สอน และนักเรียน นักศึกษาไม่ได้เรียนเต็มที่
3. ความสูญเปล่าเนื่องจากใช้ห้องเรียน อาคารสถานที่ โดยไม่ได้ประโยชน์ที่คุ้มค่า
4. ความสูญเปล่าเนื่องจากการบริหารงาน เช่น นโยบายไม่แน่นอน ไม่สานต่อเนื่องกัน การจัดอัตราครูไม่เหมาะสม การผลิตนักเรียน นักศึกษา ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้เกิดภาวะการว่างงาน
5. ความสูญเปล่าเนื่องจากครูหย่อนสมรรถภาพ เช่น สอนโดยไม่ได้เตรียมการสอน มาและขาดความรับผิดชอบ
6. ความสูญเปล่าเนื่องจากการใช้วัสดุอุปกรณ์ เช่น มีวัสดุอุปกรณ์แต่ไม่ได้ใช้ วัสดุอุปกรณ์ไม่มีการบำรุงรักษา



7. ความสูญเปล่าเนื่องจากขาดระบบการแนะแนวในเรื่องที่พอจะมองเห็น คือ

7.1 นักเรียน นักศึกษา เลือกเรียนผิดสาขาวิชา หรือวิชาไม่ถูกกับนิสัย ทำให้สอบตก หรือต้องเปลี่ยนวิชาเรียนกลางคัน เสียเวลาเรียน

7.2 การให้การศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาอย่างหนึ่ง แต่นักเรียน นักศึกษามุ่งไปอีกอย่างหนึ่ง ทำให้การศึกษาสูญเปล่าไม่ได้ผลตามความมุ่งหมาย

7.3 เรียนแล้วไม่ได้ประโยชน์ เช่น เรียนอาชีวศึกษาแล้วไม่ได้ใช้วิชานั้น เป็นต้น

8. ความสูญเปล่าเนื่องจากขาดการตรวจสอบทางสถิติ และขาดการวางแผนที่ดี

การออกกลางคัน เป็นความสูญเปล่าทางการศึกษาหรือการด้อยประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เพราะถ้าคำนึงตามหลักการทางเศรษฐศาสตร์ที่ถือว่าประสิทธิภาพเป็นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยป้อน กับผลผลิต ดังนั้นในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมนั้นจะต้องให้ผลตอบแทนที่มีปริมาณและคุณภาพสูงด้วย เพราะฉะนั้นที่มีปริมาณและคุณภาพมากหรือสามารถผลิตนักเรียน นักศึกษาได้ตามจำนวนที่รับเข้าเรียนและเรียนจบตามหลักสูตรทุกคน ไม่มีการออกกลางคันหรือไม่มีนักเรียน นักศึกษาคนใดใช้เวลาเรียนมากกว่าหลักสูตรกำหนด การจัดการศึกษาของสถาบันนั้น ย่อมถือว่ามีประสิทธิภาพมากเช่นกัน มีนักวิชาการทางการศึกษาและผู้รู้ได้ให้ความหมายของการออกกลางคันไว้หลากหลายทัศนะ

#### 2.2.2 สาเหตุของการออกกลางคัน

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารต่างๆ พบว่า ปัจจัยหลายประการที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และส่งผลกระทบต่อ การออกกลางคัน โดยผู้วิจัยสรุปสาเหตุการออกกลางคันได้ 4 ด้าน ดังนี้

##### 1) ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน หากไม่มีผู้เรียน การเรียนการสอนก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในระบบการเรียนการสอน นักศึกษาต้องมีความพร้อมที่จะรับการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่จะเกิดขึ้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความพร้อม และมีพื้นฐานความรู้ อย่างเพียงพอ นักจิตวิทยา กลุ่มมนุษยนิยมเชื่อว่า การสอบตกหรือไม่บรรลุผลการเรียน เพราะพื้นฐานความต้องการของนักศึกษาไม่ได้รับการตอบสนอง ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบทางการเรียนที่สำคัญ การศึกษาข้อมูลจากตัวผู้เรียน จึงนับเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาองค์ประกอบด้านต่างๆ เช่น ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม

การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ความต้องการความสนใจ ปัญหาจากตัวผู้เรียน ความพร้อมด้านการเรียนรู้ ความสามารถของตัวผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพราะสิ่งต่างๆ เหล่านี้ อาจส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนไม่ดีและออกกลางคันได้

การออกกลางคันที่เกิดจากองค์ประกอบด้านผู้เรียนมีหลายองค์ประกอบด้วยกัน อาทิ ปัญหาทางด้านส่วนตัวของผู้เรียน เช่น ต้องย้ายสถานที่เรียนบ่อยครั้ง มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสถานศึกษา ไม่ชอบสาขาวิชาที่เรียน ปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่ไม่ได้ หรือบางคนมีปัญหาด้านการเงิน ต้องขาดเรียนเพื่อช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ หรือต้องหาเงินเรียนเอง รวมทั้งบางคนมีปัญหาด้านสุขภาพเจ็บป่วยบ่อยๆ ซึ่งทำให้เรียนไม่ทันเพื่อนและบางคนมีการรับรู้ที่ช้ากว่าปกติ ฯลฯ ซึ่งสิ่งทีกล่าวนมามีผลต่อการเรียนทั้งสิ้น คือทำให้การเรียนต่ำและส่งผลสืบเนื่องให้ออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา หรือผู้เรียนตัดสินใจออกกลางคันเอง นักจิตวิทยามีความเชื่อว่าตัวแปรหนึ่งที่เป็นสาเหตุต่อการออกกลางคันของนักศึกษา คือ สติปัญญาที่แตกต่างกัน เกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม โดยเชื่อว่าสติปัญญาเป็นองค์ประกอบภายในที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และส่งผลโดยตรงกับการเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 43) โดยผู้ที่มีผลการเรียนดีส่วนใหญ่จะเรียนจบหลักสูตร ส่วนผู้ที่มีผลการเรียนต่ำจะมีแนวโน้มออกจากสถานศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา สาเหตุด้านผู้เรียนที่เป็นสาเหตุการออกกลางคัน มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้แนวคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

**อัมพร โอตระกูล (2524 : 31)** กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน สรุปดังนี้

(1) พื้นฐานความคิด ผู้เรียนมีอคติต่อวิชาที่เรียน ไม่มีความรู้สึกรักวิชา ในขณะที่เรียน แต่ต้องฝืนใจเรียนเพราะสอบเข้าได้หรือเพื่อให้ทางบ้านพอใจ หลายคนมีความคิดที่จะสอบเข้าเรียนใหม่ ทำให้เรียนแบบลังเล พยายามจับปลาสองมือ ผลออกมาคือ เตรียมตัวไม่พอ ทำให้สอบเข้าเรียนใหม่ไม่ติด และที่เรียนอยู่ก็ทำไม่ได้ไม่เต็มที่

(2) การบริหารเวลา ทุกคนมีเวลาเท่ากัน บางคนเรียนไปทำงานไปด้วย แต่ก็พยายามแบ่งเวลาให้มุ่งกับการเรียน กิจกรรม และสังคมได้เป็นอย่างดี บางคนแบ่งเวลาให้กับตนเอง การเรียน และสังคมไม่เป็น ทำให้ตัวเองล้มเหลวกับการเรียนได้เช่นกัน

(3) ความไม่สนใจในกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สนใจกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย ทั้งๆ ที่มีคู่มือและผู้รู้ ตั้งแต่ครูอาจารย์ กองบริการการศึกษา

ที่สามารถให้คำตอบที่ถูกต้องได้ แต่ด้วยความประมาท ไม่สนใจอ่าน ไม่สนใจเรียนรู้ เมื่อต้องการคำตอบจึงถามเพื่อน ซึ่งอาจได้คำตอบที่ผิดและทำให้ต้องเสียประโยชน์เสียเวลาไปโดยไม่จำเป็น

**สุวัฒน์ มุทฺธเมธา (อ้างถึงใน สุภาภรณ์ พิมพ์นิตย, 2555 : 22)** กล่าวไว้ว่า ลักษณะของนักศึกษาไทยทั่วไปจะต้องทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง รู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม แต่ปรากฏว่าไม่สามารถดำเนินการให้ได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้น การที่จะทำให้การศึกษาได้ผลผลิตที่เหมาะสมแก่การดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคตนั้น จะต้องพัฒนาลักษณะต่างๆ ที่ไม่เหมาะสมของนักศึกษาอันจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ดังนี้

- (1) ไม่ค่อยมีจุดมุ่งหมายของตนเองในการศึกษาและการดำเนินชีวิต
- (2) ไม่มีแรงจูงใจใฝ่รู้
- (3) ต้องการปริญญาบัตรมากกว่าการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความสามารถ
- (4) ชอบจำมากกว่าคิด จึงไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์มากเท่าที่ควร
- (5) ไม่ค่อยมีความมานะอดทน พยายามต่อสู้
- (6) ไม่ค่อยมีแผนในการดำเนินชีวิตและการทำงาน
- (7) ขาดทักษะในการแสวงหาความรู้และข้อมูลต่างๆ
- (8) ไม่ค่อยมีทักษะในการสื่อสาร
- (9) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าตัดสินใจ
- (10) ไม่ค่อยมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ
- (11) ไม่ค่อยชอบมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

**วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2536 : 24)** กล่าวว่าถ้าไม่มีผู้เรียนหรือนักศึกษา อาจารย์ก็ไม่มีงานทำ หรือเมื่อผลิตบัณฑิตออกไปเป็นผู้ไม่มีความรู้ขาดคุณธรรม ไม่มีใครต้องการในสังคม ก็คงไม่มีใครจ้างบัณฑิตไปทำงาน ทำนองเดียวกันก็คงไม่มีใครสมัครเข้าเรียนในสถาบันนั้น ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงมุ่งไปที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนนั้น ถ้าผู้สอนทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียน โอกาสที่การเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จย่อมเป็นไปได้สูง เพราะสามารถนำเอาข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ มาใช้ในการวางแผนการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน

**Maslow** นักจิตวิทยาากลุ่มมนุษย์นิยมเชื่อว่า การที่นักเรียนสอบตกหรือไม่บรรลุผลในการเรียนเป็นเพราะพื้นฐานความต้องการของนักเรียนไม่ได้รับการตอบสนอง เรื่อง

ความต้องการพื้นฐานของนักเรียน Tylor (1974) ได้วิจัยเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของนักเรียนไว้ดังนี้

- (1) ความต้องการเข้าใจถึงเป้าหมายการสอนของครู
- (2) ความต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน
- (3) ความต้องการให้เนื้อหาวิชาเรียนมีความสัมพันธ์กับชีวิตของนักเรียน
- (4) ความต้องการให้เนื้อหาวิชาเรียนมีความสัมพันธ์กับความสนใจของนักเรียน
- (5) ความต้องการประสบความสำเร็จในการเรียน
- (6) ความต้องการการเอาใจใส่และตอบสนองความสนใจของนักเรียนจากผู้สอน
- (7) ความต้องการให้โครงสร้างทางการเรียนมีปริมาณที่เหมาะสม
- (8) ความต้องการมีเวลาสำหรับการเรียนอย่างเต็มที่
- (9) ความต้องการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ๆ
- (10) ความต้องการการชี้แนะที่เหมาะสมกับระดับขั้นความสามารถและ

วิธีการเรียนของนักเรียน

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ผู้เรียนนับว่าเป็นองค์ประกอบทางการเรียนการสอนที่สำคัญ ฉะนั้นการศึกษาข้อมูลจากผู้เรียนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลให้นักศึกษามีผลการเรียนที่ไม่ดีและออกกลางคันได้

## 2) ด้านครอบครัว

ครอบครัว เป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก ครอบครัวไทยเป็นสถาบันที่สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ชี้มซับพฤติกรรมส่วนบุคคล ค่านิยม ทศนคติ จากบุคคลในครอบครัว เป็นสถาบันสังคมที่เล็กที่สุดแต่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยสังคมแรกที่หล่อหลอมพฤติกรรม การกระทำ ความคิด ความรู้สึก ของคนในครอบครัว เรียกโดยรวมว่า ช่วยหล่อหลอมบุคลิกภาพของมนุษย์ เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในอนาคต ครอบครัวที่สมบูรณ์จะอาศัยอยู่ร่วมกันมีความสัมพันธ์กัน พ่อแม่จะคอยดูแลเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนแนะนำและให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนให้การศึกษาตามฐานะและเศรษฐกิจ เด็กที่มาจากครอบครัวที่สมบูรณ์จะไม่ค่อยมีปัญหา ส่วนครอบครัวที่พ่อแม่แยกกันอยู่หรือเสียชีวิต หย่าร้าง โดยพ่อมีภรรยาใหม่ หรือ แม่มีสามีใหม่ ลูกจะอาศัยอยู่กับญาติ บางครอบครัว พ่อแม่ต้องออกไปหารายได้นอกบ้าน จำเป็นต้องจ้างผู้อื่นเลี้ยงดู ให้ญาติดูแล

หรืออาจต้องฝากเข้าโรงเรียนก่อนวัยเรียน ซึ่งจะทำให้ความใกล้ชิด ความผูกพัน ความเอาใจใส่ ซึ่งกันและภายในครอบครัวลดลง สิ่งแวดล้อมภายนอกจะเข้ามามีอิทธิพล เช่น กลุ่มเพื่อนจะมีความสำคัญมากกว่าครอบครัว ถ้าได้เข้ากลุ่มกับเพื่อนที่ไม่ดี ปัญหาอื่นๆ อาจตามมา อีกปัญหาหนึ่งเกิดจากครอบครัวมีฐานะไม่ดี มีรายได้น้อย หรือประสพภัยธรรมชาติ ก็จะส่งผลถึงตัวเด็กด้วย

สภาพที่เกิดขึ้นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นถึง “ความล้มเหลวของสถาบันครอบครัว” ซึ่งสาเหตุสำคัญ คือ ความแตกแยกของพ่อแม่ในการครองชีวิตคู่ ความไม่สนใจ ใส่ใจดูแลลูก การทุ่มเทให้กับการทำมาหากิน หรือสิ่งอื่นๆ มากกว่าลูก ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เด็กในครอบครัวรู้สึกขาดความมั่นคง ขาดความรักความอบอุ่น และขาดรูปแบบที่เหมาะสมที่จะยึดเป็นแนวทางได้ ทำให้เด็กมีโอกาสร่วงต่อการเดิน “หลงทางชีวิต”

ครอบครัวจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการออกกลางคัน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว จึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ ถ้าพ่อแม่ หรือผู้ปกครองมีความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่ทะเลาะกัน รวมทั้งไม่แยกกันอยู่ หรือหย่าร้างกัน ก็จะส่งผลต่อสภาพจิตใจและความรู้สึก พฤติกรรมต่างๆ ของลูกไปในทางที่ดี ในทางตรงกันข้ามถ้าครอบครัวมีการทะเลาะกันแยกกันอยู่ หรือมีการหย่าร้างกัน ก็มีผลกระทบต่อจิตใจ ความรู้สึกและพฤติกรรมของลูก ซึ่งอาจนำไปสู่การออกกลางคันได้ **แพนคุณ จิตต์อิสระ (2550)** ได้อธิบายไว้ว่า ครอบครัวมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนมากที่สุด บุคคลในครอบครัวต้องมีความรักความเข้าใจต่อกัน พฤติกรรมการเอาใจใส่ ความรับผิดชอบ การเห็นคุณค่า และการเคารพนับถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ และการที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับบุตรจะทำให้บุตรไม่สนิทสนมกันเท่าที่ควร ความห่างเหินกันทำให้บุตรรู้สึกแตกแยกและเอาแต่ใจตนเอง จนกลายเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การหนีเรียน ทะเลาะวิวาท และต้องย้ายสถานศึกษาในที่สุด

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของผู้เรียนคือการเห็นความสำคัญของการศึกษาของบิดามารดา (**สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2540 : 13 - 14**) หากบิดามารดาหรือผู้ปกครองเห็นว่าการศึกษามีความสำคัญ เชื่อว่าการศึกษาจะเป็นเครื่องมือประกอบอาชีพในอนาคต เชื่อว่าการศึกษาเป็นแนวทางในเบื้องต้นที่จะทำให้ตัวเขาและบุตรหลานไปสู่ความมีสถานภาพในทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต เชื่อว่าการศึกษาที่ดีนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ความอยู่ดีกินดีตลอดจนมีความสามารถในการพัฒนาในด้านต่างๆ และในทางกลับกัน หากไม่มีการศึกษาหรือได้รับการศึกษาไม่เพียงพอก็จะมีผลให้สิ่งต่างๆ ดังกล่าว ไม่อาจเกิดขึ้นได้ และหากบิดามารดาไม่มีความเชื่อเช่นนี้ ก็จะนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องการเรียน

ของบุตรหลานของเขาและนำไปสู่ผลสำเร็จของการศึกษาได้ จากแนวคิดดังกล่าว จึงเชื่อว่าหากผู้ปกครองบิดามารดาของผู้เรียนได้มองเห็นความสำคัญของการศึกษาแล้ว จะส่งผลให้แนวโน้มในการออกกลางลดลงได้

จากงานวิจัยข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในทางบวกระหว่างระดับการศึกษาของบิดามารดา และการออกกลางค่อนข้างใกล้ชิด ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถอธิบายในเชิงเป็นเหตุเป็นผลได้ว่า การที่บิดามารดาของนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาดำเนิน จะเป็นผลให้ได้ทำงานที่มีค่าจ้างและผลตอบแทนต่ำ เป็นเหตุให้รายได้ของครอบครัวต่ำจนไม่สามารถสนับสนุนด้านการศึกษาบุตรได้อย่างเต็มที่ และนอกจากนี้การที่บิดามารดามีรายได้น้อยจึงทำให้ต้องใช้เวลาในการทำงานเกือบทั้งหมดจนไม่มีเวลาในการดูแลเรื่องการเรียนของบุตรและทำให้ขาดความรู้ความสามารถทางวิชาการจนไม่สามารถให้คำแนะนำด้านการเรียนได้ นอกจากนี้บิดามารดาที่มีการศึกษาดำเนินไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงไม่ได้ให้การสนับสนุนด้านการเรียนของนักศึกษาเท่าที่ควร

### 3) ด้านผู้สอน

การสอนในระดับอุดมศึกษานั้น ผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพการสอน บทบาทของผู้สอนในระดับอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี รวมทั้งต้องเป็นผู้มีเหตุมีผล รู้จักคิด อ่าน ยอมรับในตนเอง ค้นหาหาความรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาที่สอน เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน (อุทุมพร จามรมาร. 2547 : 147)

การเตรียมการสอนที่ดีมีความสำคัญอย่างยิ่ง หากอาจารย์ผู้สอนได้เตรียมการสอนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา วิธีการสอน ตลอดจนบุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอน จะเป็นการสร้างความมั่นใจในการสอน ทำให้การสอนราบรื่น ถูกต้องและไม่สับสน ทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

อาจารย์ผู้สอนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษา และปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษามีความสนใจเรียนอย่างหนึ่ง คือ ค่านิยมในตัวอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์อาจสอนได้สนุกสนาน หรือครูอาจารย์ผู้สอนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีและสังคม หรือมีความประพฤติเป็นที่ประทับใจ เป็นที่เคารพรักของนักศึกษา จะเป็นตัวอย่างที่นักศึกษาอยากจะทำตามแบบอย่าง (สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. 2527 : 17)

การสร้างค่านิยมในตัวอาจารย์ผู้สอนให้สูงขึ้นในหมู่ของนักศึกษา จะทำได้ (วีระพันธ์ สิทธิพงศ์. 2540 : 53) ดังนี้

- (1) เข้าใจปัญหาของนักศึกษา สนใจนักศึกษาเป็นรายบุคคล
- (2) แสดงออกเป็นกันเองกับนักศึกษาขณะสอน
- (3) แสดงออกซึ่งความไม่ลำเอียง
- (4) สุภาพอ่อนโยน แต่หนักแน่นมั่นคง
- (5) รู้ในสิ่งที่จะสอน และสร้างความสนใจในสิ่งที่จะสอนนั้น
- (6) ทำตัวเป็นแบบอย่างทั้งด้านการพูดจาปราศรัยและการอ่อนน้อมถ่อมตน
- (7) เข้มงวดเรื่องการมอบหมายงาน ใช้เหตุผลในการพิจารณาคุณภาพของงาน
- (8) ทำตัวให้ภาคภูมิใจ
- (9) มีความเป็นมิตร และมีอารมณ์ขัน

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ นักศึกษาประสบความสำเร็จในด้านการเรียน (ชาญ สุขเสวบัณฑิต. 2546 : 48) มีดังนี้

### 3.1 การสอน

การสอนที่ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ มีดังนี้

- (1) วางวัตถุประสงค์การสอนชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- (2) สำรวจสภาพความพร้อมและความรู้พื้นฐานของนักศึกษาโดยพิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (3) วัดผลและประเมินผล เพื่อดูความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของนักศึกษา
- (4) เลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพนักศึกษา โดยนำเทคโนโลยีและเทคนิคการสอนมาประกอบการสอน

### 3.2 การเลือกวิธีการสอน

การเลือกวิธีการสอนอาจใช้วิธีผสมผสานกันได้ เพื่อให้น่าสนใจมากขึ้น หลักการเลือกวิธีสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

(1) วัตถุประสงค์ของเรื่องที่สอน การเลือกวิธีการสอนต้องคำนึงถึง วัตถุประสงค์ เพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

(2) วิธีสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน เช่น เนื้อหาที่เป็นหลักการ ทฤษฎีก็สามารถใช้วิธีบรรยาย แต่ถ้าเป็นงานที่ต้องฝึกทักษะ ควรใช้วิธีฝึกทักษะปฏิบัติ หรือใช้ บรรยายและฝึกทักษะปฏิบัติควบคู่กันไป

(3) วิธีสอนเหมาะสมกับความถนัดของผู้สอน

(4) วิธีสอนเหมาะสมกับชั่วโมงสอนในหลักสูตร ข้อจำกัดของเวลาเป็น ตัวกำหนดวิธีสอน

(5) วิธีสอนเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาและขนาดของห้องเรียน การสอน บรรยาย สามารถสอนนักศึกษาได้มากกว่าอภิปราย

(6) วิธีสอนเหมาะสมกับนักศึกษา เช่น ความรู้เดิม ความสนใจ เป็นข้อพิจารณา ในการเลือกวิธีสอน

ดังนั้น ผู้สอนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูป ใดก็ได้ เช่น ความเคร่งเครียด ความสนุกสนานหรือความเบื่อหน่าย นอกจากนั้น ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนและนักศึกษา จะเป็นเครื่องชี้ถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่า นักศึกษาจะประสบ ความสำเร็จหรือล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนและวิธีการสอนของอาจารย์ถือว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของผู้เรียนและในการสอนนั้น ผู้สอน ควรใช้วิธีการสอนหลายๆ วิธีร่วมกัน เช่น การสอนด้วยการบรรยายประกอบกับการใช้ เทคนิคอื่น ๆ ได้แก่ การอภิปราย การใช้อุปกรณ์ การสาธิตการให้ทดลองและทำจริง วิธีการสอน ต่าง ๆ ควรคัดเลือกให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการเรียน ไม่มีวิธีการสอนวิธีเดียวที่จะทำให้ เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ รวมถึงการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เหมาะสม (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2518 : 61 - 64) โดยควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

(1) ผู้สอนควรวางแผนการใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

(2) การเลือกอุปกรณ์การสอน ผู้สอนควรเรียนรู้วิธีการใช้และใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์

(3) ควรทดลองใช้อุปกรณ์การสอนก่อน

(4) ควรแนะนำให้ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้อุปกรณ์การสอน เพื่อจะได้ใช้อย่างเกิดประโยชน์

(5) ควรสรุปให้ผู้เรียนฟังหลังจากใช้อุปกรณ์การสอนแล้ว



#### (6) ควรใช้อุปกรณ์ให้สัมพันธ์กับวิธีการสอน

ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพจะสามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทุกด้าน ดำเนินการหรือจัดการกิจกรรมในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ่ายทอดความรู้ได้ดี สามารถประเมินผลการเรียนและปรับวิธีการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งผู้สอนจะต้องเข้าใจผู้เรียน เป็นอย่างดี ทั้งในด้านพื้นฐาน ความรู้ความสามารถข้อบกพร่องส่วนตัว ความสามารถเฉพาะตัว เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียน จะช่วยให้ผู้สอนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการสอนได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการเลือกความมุ่งหมายและกระบวนการสอนผู้เรียนจะมีความแตกต่างกันหลายด้าน ทั้งเพศ วัย สติปัญญา พื้นความรู้ พื้นฐานทางครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมาก (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2518 : 27)

ผู้สอนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนประสบผลสัมฤทธิ์สูงสุด แต่อาจจะมีปัญหาบางประการที่จะทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อันอาจเนื่องมาจากการเตรียมการสอนของผู้สอนไม่ดีพอ เช่น สอนไม่ตรงเวลา วิธีการสอนไม่น่าสนใจ สอนเร็วเกินไปเนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกัน เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้สอนต้องขจัดให้หมดไป เพื่อจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะอาจจะส่งผลให้เป็นสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาได้

#### 4) ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา

**บรรจง โอฬาริ และคณะ (2546 : 26)** กล่าวถึง สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาว่า เป็นสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยด้านวัตถุหรือด้านกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ จึงหมายถึง อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องน้ำ โรงอาหาร บริเวณพักผ่อน ตลอดจนสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในสถาบันการศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน การสอนอันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับที่ตั้ง การจัดการและบริหารอาคารสถานที่ ซึ่งต้องอาศัยการออกแบบ การควบคุมดูแล เพื่อความปลอดภัยและประโยชน์ใช้สอยของสถาบันการศึกษา

ศิริวรรณ เกษมศาสตร์กิตติการ (อ้างถึงใน สุภาภรณ์ พิมพ์นิธย์, 2555 :

34 - 37) กล่าวว่าสาเหตุของการออกกลางคันของผู้เรียน อาจเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

(1) สถานที่เรียน สถานที่เรียนกับที่อยู่อาศัยไกลเกินไป ต้องใช้เวลาในการเดินทางตลอดจนการจราจรที่ติดขัด ทำให้กว่าจะถึงมหาวิทยาลัยต้องสิ้นเปลืองพลังงานไปอย่างไม่จำเป็นยิ่งไปกว่านั้นการไปเรียนจากวิชาหนึ่งต่ออีกวิชาหนึ่ง ห้องเรียนบางแห่งอยู่ไกลเกินไป ประกอบกับผู้สอน สอนเลยเวลา ทำให้เข้าห้องเรียนสาย ฟังผู้สอนไม่รู้เรื่อง อาจจะความสนใจด้วยการคุยกันเอง หรืออาจหลับ ซึ่งเป็นผลเสียต่อเนื่องกันไปเป็นทอดๆ

(2) สภาพห้องเรียน สภาพห้องเรียนที่มีที่นั่งไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียน ทำให้เกิดความอึดอัด อากาศร้อนอบอ้าว หรืออยู่ไกลห้องสุขา หรืออยู่บริเวณที่มีคนเดินผ่านไปมา ตลอดเวลา ทำให้ผู้เรียนไม่มีสมาธิในการเรียน

นอกจากสภาพแวดล้อมในห้องเรียนแล้ว สภาพแวดล้อมนอกสถาบันก็มีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเช่นกัน หากสภาพแวดล้อมนอกสถาบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานบันเทิงหรือเป็นแหล่งอบายมุข นักศึกษาอาจอยากรู้ อยากเห็นหรือไปทดลองสัมผัส ทำให้เสียการเรียนได้ หรือมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนได้

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีส่วนที่จะสนับสนุนในด้านการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบทางด้านศักยภาพของสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

#### 4.1 องค์ประกอบด้านทั่วไป

(1) ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน เคร่งครัดหยาบหยุมหยิมเกินไป ไม่ควรตึงหรือหย่อนเกินไป

(2) การแข่งขันกันในกลุ่มนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนไม่ควรยั่วยุ สนับสนุนให้นักศึกษาแข่งขันกันมากเกินไป

(3) การสอบ เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความกังวล หวาดกลัว กลัวสอบตก เป็นปัญหาต่อสุขภาพจิตได้ บางคนสอบตกก็รู้สึกเสียใจ

(4) สังคมภายในสถาบัน การคบกันในกลุ่มเพื่อน ถ้ามีการแบ่งกลุ่มตามฐานะ การแต่งตัวตามแฟชั่น นักศึกษาจะเลียนแบบกัน สำหรับนักศึกษาที่มีฐานะไม่ดี อาจจะมีปัญหาได้

(5) อาจารย์ที่ปรึกษา ควรดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด เพราะนักศึกษาที่เข้ามาศึกษา มาจากหลายสถานที่ ย่อมมีความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้น

สำหรับนักศึกษาที่มีปัญหา หากเป็นนักศึกษาที่อยู่หอพักจะยังมีปัญหามาก เพราะขาดคนให้คำปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่คอยช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับนักศึกษา

(6) สภาพแวดล้อมของที่ตั้งสถาบัน ถ้าตั้งอยู่ในที่มีเสียงรบกวน ผู้คนสับสนจอแจ ตั้งอยู่ใกล้โรงงาน อุตสาหกรรมที่จราจรคับคั่ง ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน

#### 4.2 องค์ประกอบด้านส่งเสริมการศึกษา

(1) ด้านการบริการนักศึกษา เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้นักศึกษามีความสุข ได้รับความสะดวกสบาย ปราศจากการกังวลใดๆ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาในการศึกษาได้อย่างเต็มที่ เช่น

- จำนวนที่นั่งทำงานและที่นั่งพักผ่อน ควรให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่แข็งแรง สะอาด ในบริเวณอาคารเรียนและตามร่มไม้ต่างๆ

- ด้านสวัสดิการอาหาร ควรมีเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบเป็นฝ่ายสวัสดิการอาหาร และควรมีสถานที่จำหน่ายอาหารให้เพียงพอและไม่แออัด รวมถึงนักการดูแลความสะอาด

(2) ด้านการบริหาร ระบบบริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษาระบบบริหารที่เป็นระบบเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาได้อย่างเต็มที่ มีการจัดกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบโดยใช้บุคลากรและทรัพยากรต่างๆ เช่น งบประมาณ อาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร เป็นต้น พร้อมทั้งการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่วางไว้

(3) ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นด้วยความร่วมมือจากนักศึกษา เพื่อสนองความต้องการและความสนใจ อันจะเป็นทางเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาการด้านต่างๆ กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในห้องเรียน แต่อาจจะมีบางกิจกรรมที่ช่วยให้การเรียนมีคุณค่าและประโยชน์มากขึ้น สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาในการจัดกิจกรรม และควรมีการประเมินผลกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่จัดไปแล้วอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำผลประเมินมาปรับปรุงในการจัดกิจกรรมต่อไป

(4) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน หลักสูตรและการเรียนการสอนทำให้สถาบันการศึกษามีคุณภาพ เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษา และต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญอีกหลายปัจจัยประกอบกัน โดยการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ปัจจัยที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เช่น การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้

ความเข้าใจ ความสามารถ และนำไปปฏิบัติให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การจัดหลักสูตร พฤติกรรมการสอนของผู้สอน รวมถึงการใช้สื่ออุปกรณ์ที่ดีมีคุณภาพมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงสัมพันธภาพของผู้เรียนผู้สอน สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอน (กฤษณา ศักดิ์ศรี. 2530 : 441 - 442) ได้เสนอแนะคุณลักษณะที่ดีของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

- เหมาะสมกับอายุ และสติปัญญาของผู้เรียน
- เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
- เหมาะสมกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน
- เหมาะสมกับเรื่องที่จะสอน
- มีลักษณะน่าสนใจ
- ตรงกับจุดมุ่งหมายในการสอน
- ไม่ทำให้เสียเวลาในการใช้มากเกินไป
- ให้ความคิดรวบยอดที่ง่าย และไม่ซับซ้อน
- เป็นแบบง่าย ๆ
- ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาดีขึ้น
- ในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้เรียน
- ช่วยเพิ่มทักษะให้แก่ผู้เรียน
- ให้ผลดีต่อการเรียนการสอนมากที่สุด
- ไม่แพงจนเกินไป

ดังนั้น สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา เป็นองค์ประกอบด้านการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ หลายประการ ได้แก่ อาคารสถานที่ หลักสูตร ผู้สอน กระบวนการเรียนการสอน การบริหาร และการบริการที่สนับสนุนการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ต้องมีที่พักผ่อนอย่างเพียงพอ มีโรงอาหารที่สะอาด ห้องสมุด ทุนการศึกษา มีกิจกรรมที่หลากหลายตรงกับความต้องการของนักศึกษา รวมถึงการดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนสนับสนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มิฉะนั้นอาจเป็นสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาได้

### 2.2.3 ข้อมูลการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีนักศึกษาออกกลางคันจำนวนทั้งสิ้น 1,176 คน คิดเป็นร้อยละ 9.82 (**ข้อมูลจากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558**)

สาเหตุที่นักศึกษาออกกลางคันมากที่สุด คือ

- |                                              |                       |
|----------------------------------------------|-----------------------|
| 1) พันสภาพ (คะแนนไม่ถึงเกณฑ์)                | จำนวน 636 คน (54.08%) |
| 2) ถอนสภาพ (ไม่ลงทะเบียนเรียน, ขาดการติดต่อ) | จำนวน 379 คน (32.23%) |
| 3) ลาออก                                     | จำนวน 161 คน (13.69%) |

จำนวนนักศึกษาออกกลางคัน จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อเทียบกับนักศึกษาทั้งหมด ปีการศึกษา 2557 สรุปได้ดังนี้

- |                        |                         |
|------------------------|-------------------------|
| 1) ปริญญาตรี           | จำนวน 1,137 คน (10.02%) |
| 2) ประกาศนียบัตรบัณฑิต | จำนวน 11 คน (6.01%)     |
| 3) ปริญญาโท            | จำนวน 26 คน (6.05%)     |
| 4) ปริญญาเอก           | จำนวน 2 คน (20.00%)     |

จำนวนนักศึกษาออกกลางคัน จำแนกตามชั้นปี เมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในแต่ละชั้นปี ปีการศึกษา 2557 ได้ดังนี้

- |                                            |              |          |
|--------------------------------------------|--------------|----------|
| 1) ปริญญาตรี 2 - 3 ปี (เทียบโอน/ต่อเนื่อง) |              |          |
| ชั้นปีที่ 1                                | จำนวน 93 คน  | (11.50%) |
| ชั้นปีที่ 2                                | จำนวน 19 คน  | (2.72%)  |
| ชั้นปีที่ 3                                | จำนวน 15 คน  | (5.08%)  |
| ชั้นปีที่ 4                                | จำนวน 26 คน  | (35.14%) |
| 2) ปริญญาตรี 4 - 5 ปี                      |              |          |
| ชั้นปีที่ 1                                | จำนวน 729 คน | (30.44%) |
| ชั้นปีที่ 2                                | จำนวน 140 คน | (5.90%)  |
| ชั้นปีที่ 3                                | จำนวน 50 คน  | (2.34%)  |
| ชั้นปีที่ 4                                | จำนวน 63 คน  | (3.00%)  |
| ชั้นปีที่ 5                                | จำนวน 2 คน   | (0.46%)  |

## 3) ประกาศนียบัตรบัณฑิต

|             |       |       |         |
|-------------|-------|-------|---------|
| ชั้นปีที่ 1 | จำนวน | 11 คน | (6.01%) |
|-------------|-------|-------|---------|

## 4) ปริญญาโท

|             |       |       |          |
|-------------|-------|-------|----------|
| ชั้นปีที่ 1 | จำนวน | 21 คน | (16.03%) |
|-------------|-------|-------|----------|

|             |       |      |         |
|-------------|-------|------|---------|
| ชั้นปีที่ 2 | จำนวน | 5 คน | (1.67%) |
|-------------|-------|------|---------|

## 5) ปริญญาเอก

|             |       |      |          |
|-------------|-------|------|----------|
| ชั้นปีที่ 1 | จำนวน | 2 คน | (20.00%) |
|-------------|-------|------|----------|

จำนวนนักศึกษาออกกลางคันจำแนกตามคณะ เมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาทั้งหมดในแต่ละคณะ ปีการศึกษา 2557 ได้ดังนี้

|                                       |       |        |          |
|---------------------------------------|-------|--------|----------|
| 1) คณะวิศวกรรมศาสตร์                  | จำนวน | 368 คน | (17.74%) |
| 2) คณะบริหารธุรกิจ                    | จำนวน | 283 คน | (6.69%)  |
| 3) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี         | จำนวน | 95 คน  | (27.07%) |
| 4) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์           | จำนวน | 86 คน  | (4.96%)  |
| 5) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม             | จำนวน | 84 คน  | (9.08%)  |
| 6) คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน           | จำนวน | 72 คน  | (8.76%)  |
| 7) คณะศิลปศาสตร์                      | จำนวน | 70 คน  | (8.08%)  |
| 8) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ   | จำนวน | 62 คน  | (13.36%) |
| 9) คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น | จำนวน | 56 คน  | (11.09%) |

หมายเหตุ : นักศึกษาทั้งหมด เป็นนักศึกษาปีการศึกษา 2557 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ข้อมูลจากรายงานสถิติการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร)

## 2.3 การจัดการศึกษา

กระบวนการอบรมบ่มนิสัยให้มนุษย์สามารถประพฤติปฏิบัติตนและประกอบอาชีพการงานร่วมกับมนุษย์อื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องมีบุคคลหลายคนและหลายหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัด

การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล **ซึ่งปรัชญา เวสารัชช์(2547)** ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษาประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สารระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ ในขณะที่เดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วย เนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

2. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรม ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์ คือ ต้องตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา บางกรณีต้องศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วย อนึ่ง ครูและอาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สารเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะเก้าอี้ กระดานเขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดจนถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้ เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล ให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้น รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมนอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ นี้ ผู้สอน

พึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษา มีผู้รับผิดชอบ ที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตน รับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังจำเป็นต้องมีบุคลากร ทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ

6. เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาล ในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ต้องอาศัย ชั้นเรียนเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการ จัดการศึกษา จึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ต้องมี สถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้บริหารและ ผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแล คือ ความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีบรรยากาศ แวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

8. ผู้เรียน หรือผู้ศึกษา ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะ ผู้เรียนคือผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และ พฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุม ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้ การศึกษาอบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมาย การจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ “ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาและการศึกษา ต้องจัดสำหรับคนทุกคน”



## 2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 2.4.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

**สมคิด รักษาทรัพย์ สุภาภรณ์ ตันจ้อย และวาสนา ดั่งวงเหมือน (2557)** ได้ศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาออกกลางคัน ในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2555 โดยจำแนกตามด้านส่วนตัวของนักศึกษา ด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาออกกลางคัน กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าสาเหตุด้านสถานศึกษา และด้านส่วนตัวนักศึกษา เป็นสาเหตุของการออกกลางคันในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 และ 2.65 ตามลำดับ ส่วนสาเหตุด้านสภาพครอบครัวของนักศึกษา เป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาออกกลางคันในระดับน้อยที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.27

**พเยาว์ ดีใจ และคณะ (2555)** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคมมีผลต่อการออกกลางคัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ปัจจัยด้านสถาบันมีผลต่อการออกกลางคันโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคัน พบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพส่วนตัวและปัจจัยด้านครอบครัว ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านสถาบันกับปัจจัยด้านสังคม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**บุญโชติ และอุไรรัก (2554)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาและสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน นักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุหลัก คือ ความเข้มงวดเรื่องกฎระเบียบของสถานศึกษา 2) ด้านครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุหลัก คือ การเคร่งครัดในกฎระเบียบของครูผู้สอนมากเกินไป 3) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุหลัก คือ อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ทันสมัยเพียงพอ 4) ด้านส่วนตัวของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุหลัก คือ มีปัญหาผู้สาว อบายมุขหรือยาเสพติด 5) ด้านครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สาเหตุหลัก คือ สภาพครอบครัวแตกแยก หย่าร้าง 6) ด้านสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุหลัก คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมไม่ส่งผลต่อการเรียนการสอน

**สมเกียรติ ไทยปรีชา (2554)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดีของการลดปัญหาการออกกลางคันของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ระหว่างปีการศึกษา 2549 - 2553 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อปัจจัย / สาเหตุการออกกลางคันมากที่สุดในแต่ละปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนตัวนิสิต - มีความกังวลใจในเรื่องต่างๆ ของนิสิต ปัจจัยด้านทัศนคติต่อหลักสูตร - นิสิตต้องการเลือกเรียนในหลักสูตร / สาขาวิชาที่ดีกว่า ปัจจัยด้านการเรียนการสอน - นิสิตไม่ชอบเรียนในบางรายวิชา และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา - กิจกรรมนิสิตมีมากเกินไปส่งผลกระทบต่อการเรียน ซึ่งโดยภาพรวมทุกปัจจัยอยู่ในระดับน้อย ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อปัจจัย / สาเหตุการออกกลางคันมากที่สุดในแต่ละปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนิสิต - คุณภาพของนิสิตที่รับเข้ามามีผลต่อการออกกลางคัน ปัจจัยด้านอาจารย์ - นิสิตไม่มาปรึกษาปัญหากับอาจารย์ ปัจจัยด้านหลักสูตร - หลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของนิสิต และปัจจัยด้านมหาวิทยาลัย - กิจกรรมนิสิตมีมากเกินไปส่งผลกระทบต่อการเรียน ซึ่งโดยภาพรวมทุกปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง

**สมใจ เพียรประสิทธิ์ และ อัครรัตน์ พูลกระจำจ (2554)** ได้ศึกษาความคิดเห็นในการออกกลางคันของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการออกกลางคันของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุด้านความพร้อมของนักศึกษา ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในอันดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน คือ เวลาการทำงานมีผลกระทบต่อการเรียน สาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน คือ ห้องเรียนมีจำนวนผู้เรียนมากเกินไป สาเหตุด้านหลักสูตร พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน คือ หลักสูตรมีจำนวนชั่วโมงเรียนน้อย ไม่สามารถนำไปใช้ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานได้ สาเหตุด้านความพร้อมของผู้สอน พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในอันดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สาเหตุของการออกกลางคัน คือ ผู้สอนมีการลาหยุดงานเพื่อไปประชุมหรือสัมมนาบ่อยครั้ง

**สรค์ชัย กิตยำนันท์ (2553)** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ประจำปีการศึกษา 2551 - 2553 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนตัวของนักศึกษาเรื่อง ผลการเรียนไม่ดี เป็นปัจจัยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านอาจารย์ ปัจจัยด้านการจัดการเรียน การสอน ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านการบริการและการสนับสนุนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ตามลำดับ

**พระครูสังฆรักษ์ศักดิ์นรินทร์ โดษยานนท์ (2552)** ได้ศึกษาสาเหตุและแนวทางแก้ไข ปัญหาการออกกลางคันของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

1) สาเหตุปัญหาการออกกลางคันที่เกี่ยวกับวิทยาลัยสงฆ์เป็นสาเหตุในลำดับสูงสุด คือ ขาดระบบการติดตามช่วยเหลือนิสิตรองลงมาเป็นสาเหตุปัญหาการออกกลางคันที่เกี่ยวกับ นิสิต คือ นิสิตขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อการเรียนและสาเหตุปัญหาการออกกลางคันที่เกี่ยวกับ อาจารย์ คือ อาจารย์ผู้สอนขาดการสำรวจความพร้อมความรู้พื้นฐานของนิสิต

2) แนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากนิสิต คือ นิสิตควรรู้จักอดทน ตั้งใจ มุ่งมั่น รับผิดชอบ และเห็นประโยชน์ของการศึกษา โดยแนวทางสำคัญ ในการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากวิทยาลัยสงฆ์ คือ ควรจัดห้องน้ำที่สะอาด สถานที่ฉันอาหาร ห้องพัก ห้องเรียนที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางสำคัญในการแก้ไขปัญหา การออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากอาจารย์ คือ อาจารย์ทุกท่านควรให้ความสนใจและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน อุทิศตน เสียสละ มีคุณธรรม จรรยาบรรณ อาจารย์มีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิต ศึกษาประวัติ นิสิต ตัดเกรดอย่างเป็นธรรม

**สรวิชัย สิบแยม (2552)** ได้ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันและไม่สำเร็จการศึกษา ตามระยะเวลาที่กำหนด ในหลักสูตรของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุมากที่สุด ในราย หัวข้อใหญ่ เพราะการเรียนการสอน และหากวิเคราะห์ตามประเภทกลุ่มตัวอย่างในรายหัวข้อย่อย แต่ละประเด็น พบว่า นักศึกษาลาออก สาเหตุมากที่สุด ในรายหัวข้อทัศนคติต่อสาขาวิชาที่เรียน เพราะเป็นอาชีพที่ใช้ความคิดมาก นักศึกษาฟันสภาพ สาเหตุมากที่สุด ในรายหัวข้อการเรียนการสอน เพราะขาดการเตรียมตัวที่ดีในการสอบแต่ละครั้ง นักศึกษาตกค้าง สาเหตุมากที่สุด ในรายหัวข้อ การเรียนการสอน เพราะขาดการวางแผนการเรียนที่ดี อาจารย์ที่ปรึกษา สาเหตุมากที่สุด ในรายหัวข้อ

การเรียนการสอน เพราะขาดการเตรียมตัวที่ดีในการสอบแต่ละครั้ง และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อการทดสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นทัศนคติต่อสาขาวิชาที่เรียน ในรายด้านต่างๆ ที่แตกต่างกัน มีระดับสาเหตุไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ประเด็นนักศึกษา การเรียนการสอน สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ในรายด้านต่างๆ ที่แตกต่างกัน มีระดับสาเหตุ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**วัชร ตระกูลงาม และคณะ (2550)** ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันของนักศึกษาภาคปกติในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตและศูนย์การศึกษานอกมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยว่า ปัจจัยด้านนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันในระดับมาก ปัจจัยด้านครอบครัวโดยภาพรวมมีเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลกระทบต่อ การออกกลางคันในระดับปานกลาง คือ ปัญหาค่าใช้จ่าย และปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันระดับมากที่สุด คือ ผู้สอนไม่มีเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ

#### 2.4.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

**Brarefoot (2004)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิรูประดับอุดมศึกษา : การเผชิญหน้ากับปัญหาของการออกกลางคันของนักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การออกกลางคันของนักศึกษาระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 มีอัตราที่สูงเป็นปัญหาหลักที่พบในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา แต่การออกกลางคันหรือการหยุดเรียนในระดับอุดมศึกษามีผลกระทบต่อนักศึกษาแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งในช่วง 30 ปีที่ผ่านมาเป็นการศึกษาค้นคว้าปรากฏการณ์การออกกลางคัน โดยเน้นคุณลักษณะของนักศึกษาหรือผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ทั้งนี้การวิจัยบางส่วนเน้นการสำรวจบทบาทของสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่จะให้นักศึกษาคงอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องเรียนของนักศึกษา และขณะที่นักวิชาการศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ในหลากหลายหลักสูตรให้การแนวทางการคงอยู่ อาทิ การจัดสัมมนาในปีแรก การจัดการเรียนรู้ และ สถาบันนักร้องในแนวทางการคงอยู่เพื่อลดอัตราดังกล่าว

Esch (2003 : 90) ได้ศึกษาการออกกลางคันในโรงเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า ทำไมนักเรียนถึงได้ออกกลางคันก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่ออกกลางคัน จำนวน 180 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) GDE โปรแกรมในโรงเรียนปกติ 2) GED โปรแกรมที่ศึกษาในเรือนจำ 3) GED โปรแกรมในโรงเรียนพิเศษ จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคัน ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจสังคม ความไม่พอใจในบุคลิกครู วิธีการสอนของครู สุขภาพไม่ดี การบริการของโรงเรียนไม่ดี เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และขาดการฝึกฝนในอาชีพ

Opara (2003) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง เปรียบเทียบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การออกกลางคันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่อยู่นอกเมืองและในเขตเมือง เมืองเมอร์เซอร์เคาน์ตี มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ผลการวิจัยพบว่า โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ศึกษาในเรื่อง พฤติกรรม ชุมชน สังคมครอบครัว ประชากร การจัดการในโรงเรียน พบว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ อัตราการออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนนอกเมืองและในเขตเมืองแตกต่างกัน คือ เรื่อง สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ทำให้อัตราการออกกลางคันของนักเรียนในเขตเมืองสูงกว่านักเรียนนอกเขตเมือง ด้วยเหตุที่ว่าประชากรหนาแน่น และสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม

Bennett (2001) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษาออกกลางคัน ได้แก่ ระดับผลการเรียน และเกณฑ์ต่างๆ ของนักศึกษาแต่ละหลักสูตร รวมถึงการเห็นคุณค่าในตนเองของแต่ละบุคคล เป็นบทบาทที่สำคัญในการมีพลังใจหรือท้อใจ เมื่อบุคคลมีผลการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดหรือปัญหาทางการเงิน

Abigial (1979 : 7109 - A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซต พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษา คือ ปัญหาค่าใช้จ่ายในการเรียน เจตคติของสมาชิกในครอบครัวที่มีต่อการเรียน ตลอดจนงานในหน้าที่ที่นักศึกษารับผิดชอบอยู่ นอกจากนั้นยังพบว่า สุขภาพ ความรู้ และประสบการณ์เดิมของนักศึกษา ตลอดจนเจตคติของอาจารย์และนักศึกษาอื่น ๆ ที่มีต่อนักศึกษาผู้ใหญ่ในสถานศึกษานั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษาด้วย